

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพมาอินโดนีเซีย สาธารณรัฐเขมร ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐเวียดนาม สิงคโปร์ และประเทศไทย¹ มีประชากรรวมกันมากกว่า ๒๕๐ ล้านคน กระจายอยู่ในพื้นที่ประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ ตารางไมล์² (หรือประมาณ ๔ ล้านตารางกิโลเมตร) มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างล้าหลัง ประชากรมีรายได้ต่อหัวต่ำ (ยกเว้นสิงคโปร์) มีอัตราการเกิดสูง และมีฐานะทางการเมืองที่ไม่ค่อยมั่นคง ทั้ง ๆ ที่ลักษณะภูมิประเทศมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งผลิตอาหารของโลก และมีทรัพยากรธรรมชาติมาก ลักษณะที่ตั้งมีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของทวีปเอเชีย

ตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองจนถึงปี ๑๙๕๓ ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ ยกเว้นไทยเพียงประเทศเดียว ตกเป็นอาณานิคมของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรป ฟิลิปปินส์ ตกเป็นอาณานิคมของสเปนมาเป็นเวลารวม ๔๐๐ ปี และต่อมาตกเป็นอาณานิคมของสหรัฐอเมริกาอีกถึง ๕๐ ปี พม่า และมลายา (ขณะนั้นสิงคโปร์และมาเลเซียยังไม่ได้แยกจากกัน) เป็นอาณานิคมของอังกฤษ เขมร เวียดนาม ลาว เป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส อินโดนีเซียเป็นอาณานิคมของเนเธอร์แลนด์ จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่สองประเทศเหล่านี้จึงได้รับเอกราช และในปี ๑๙๖๕ สิงคโปร์ก็ได้แยกตัวออกจากสหพันธมาเลเซีย³

¹ การพิจารณาในที่นี้ไม่รวมเวียดนามเหนือและบรูไน เนื่องจากเวียดนามเหนือมิได้เป็นสมาชิกอ็อกคาเฟ ส่วนบรูไนเป็นประเทศเล็ก ๆ ที่ยังอยู่ในอาณัติของอังกฤษโดยสมัครใจ และเป็นเพียงสมาชิกสมทบของอ็อกคาเฟ ที่ไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้มากนัก.

² Somsakdi Xuto, "Regional Cooperation in Southeast Asia: Problems and Prospects," Journal of the Graduate School, Vol. 3, No.2, Jul. - Dec. 1971.

³ Alice Taylor, Southeast Asia, David & Charles Limited, Great Britain, 1972.

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไป

สงครามโลกครั้งที่สองได้ทำความเสียหายให้แก่ประเทศไทยในภูมิภาคนี้อย่างมากมาย ทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาทั้งทางการ เมือง เศรษฐกิจและสังคม นอกจากนั้นยังต้องประสบกับการขยายอิทธิพลแบบใหม่ กังจากฝ่ายเสรีประชาธิปไตยและฝ่ายคอมมิวนิสต์ ประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมบางประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์และมาเลเซีย อยู่ในความดูแลและได้รับความช่วยเหลือจากประเทศที่เคยปกครอง ทำให้มีการฟื้นฟูบูรณะและเสริมสร้างความเจริญให้แก่ประเทศของตนได้เร็วกว่าประเทศอื่น แต่ก็มีอีกหลายประเทศ เช่น ลาว สาธารณรัฐเขมร และ เวียดนาม ถูกทอดทิ้งให้ดำเนินการปกครองประเทศด้วยตัวเองโดยทันที และอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม ทำให้ไม่สามารถฟื้นฟูตัวเองได้ เกิดความระส่ำระสายทางการเมือง เกิดความขัดแย้งภายในและการแทรกแซงจากภายนอก ทำให้เกิดสงครามกลางเมืองเรื้อรังมาจนถึงบัดนี้

ประเทศทั้งหลายในภูมิภาคนี้ ต่างก็เป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม รายได้ส่วนใหญ่ของประเทศมาจากสาขาเกษตร อุตสาหกรรมมีเพียงเล็กน้อย มูลค่าสินค้าเข้ามีมากกว่ามูลค่าสินค้าออกเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี จึงทำให้เกือบทุกประเทศมีดุลการชำระเงินขาดดุล และมีหนี้สินผูกพัน เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ระหว่างปี ๑๙๖๘ - ๑๙๗๒ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในประเทศเหล่านี้แทบทุกประเทศมิได้บรรลุตามเป้าหมาย อัตราความเจริญอยู่ในระดับต่ำ ก่อนปี ๑๙๖๘ มีอัตราความเจริญเติบโตเฉลี่ยถึง ๗ เปอร์เซ็นต์ และลดลงมาเรื่อย ๆ ถึงปี ๑๙๗๑ เหลือเพียง ๕.๖ เปอร์เซ็นต์ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องมาจากผลสะท้อนจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในประเทศไทยใหญ่ ๆ ผ่านทางการค้าระหว่างประเทศ นอกจากนั้นในปี ๑๙๗๑ - ๑๙๗๒ เกิดความแห้งแล้งอย่างหนัก ปริมาณฝนตกลดลง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ โดยเฉลี่ย ทำให้การพัฒนาเกษตรกรรมล้มเหลว การลงทุนในกิจการต่าง ๆ ชะงักงัน รวมทั้งการลดลงในความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ทั้งในรูปเงินกู้และให้เปล่า สถานการณ์ทางการค้าและการเงินระหว่างประเทศไม่มีเสถียรภาพ ภาวะเงินเฟ้อขยายตัวรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ เห็นได้จากดัชนีราคาผู้บริโภค และดัชนีราคาขายส่ง

ทางด้านการงาน ยังคงมีการว่างงานปรากฏอยู่มาก และการว่างงานอยู่ในอัตราต่ำ ประชากรเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตของแรงงานลดลง เยาวชนที่มิการศึกษาดีไม่มีโอกาสทำงานที่เหมาะสม การกระจายรายได้ที่ไม่ยุติธรรม ทำให้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ยังยากจน การปฏิวัติทางการเกษตรที่หันมาใช้-

เครื่องทุ่นแรงและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตก่อให้เกิดความตึงเครียดทางสังคม เนื่องจาก
มีผู้ว่างงานเพิ่มขึ้น โดยที่การพัฒนาอุตสาหกรรมไม่สอดคล้องกันไป ผลผลิตส่วนใหญ่ที่เกิดจาก
สาขาเกษตรกลับไปตกเป็นของชนกลุ่มน้อยในเมือง การขยายตัวของเมืองยังมีน้อย แต่กลับมี
ประชากรอพยพเข้าสู่เมืองหลวงเป็นจำนวนมาก

สถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมในประเทศต่าง ๆ ⁴

สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า มีเนื้อที่ประมาณ ๒๗๖,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร
มีประชากรประมาณ ๓๐ ล้านคน มีระบบเศรษฐกิจค่อนข้างไปทางสังคมนิยมแบบบังคับ เคยเป็น
ประเทศผู้ส่งขารายใหญ่ที่สุดในโลก ในระหว่างปี ๑๙๕๐ - ๑๙๕๐ ส่งข้าวออกเฉลี่ยถึงปีละ
๓ ล้านตัน นอกจากนี้ยังเป็นประเทศผู้ผลิตไม้สักรายใหญ่ที่สุดของโลก อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก
ปัญหาทางการ เมืองทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไม่บรรลุผลสำเร็จ ประชากร
ส่วนใหญ่ยังยากจนอยู่มาก มีรายได้ต่อหัวเพียงประมาณ ๗๕ เหรียญสหรัฐ ๑ ต่อปี สาเหตุ
ที่การพัฒนาเศรษฐกิจไม่ดี เนื่องจากขาดประสิทธิภาพในการบริหารของรัฐบาลคณะปฏิวัติ
นอกจากนั้นรัฐบาลไม่สนใจต่อความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเท่าที่ควร ทุ่มเทเงินและ
ความสนใจในการปราบปรามชนกลุ่มน้อยที่แข็งข้อ แต่ในระยะหลัง ๆ นี้ รัฐบาลพม่าก็ได้ให้
ความสนใจในการพัฒนาประเทศมากขึ้น เน้นเสถียรภาพภายในประเทศ การรวมตัวของ
ชนชาติต่าง ๆ ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ปรับปรุงประสิทธิภาพในการศึกษาและพัฒนาแรงงาน
ฝีมือเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และขยายระบบการคมนาคมขนส่งให้เพียงพอับความต้องการ
ในประเทศ ขณะเดียวกันก็เร่งรัดการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก เช่น ข้าว ไม้สัก และแร่ธาตุ
ต่าง ๆ เพื่อเป็นการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตสินค้าบริโภค

⁴ สถิติที่ไช้ประกอบการอธิบายนำมาจาก Economic Survey of Asia and
the Far East, 1972 และ 1973 ประกอบกับหนังสือ Southeast Asia,
Edited by Alice Taylor, David & Charles Limited, Great Britain,
1972. และ Statistical Yearbook, United Nations, 1972.

อินโดนีเซีย มีพื้นที่ประมาณ ๑,๕๕๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร และมีประชากรมากกว่า ๑๒๕ ล้านคน⁵ ๒ ใน ๓ ของประชากรทั้งหมดอาศัยอยู่บริเวณหมู่เกาะชวา ซึ่งมีพื้นที่คิดเป็นเพียง ๗ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมด ทรัพยากรที่สำคัญของอินโดนีเซียคือน้ำมัน มีบทบาทเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก โดยเฉพาะรายได้ของรัฐบาลในปี ๑๙๗๓/๗๔ เพิ่มขึ้นมากกว่าปี ๑๙๗๒/๗๓ ถึง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ และระหว่างปี ๑๙๗๒ - ๑๙๗๔ GNP เพิ่มขึ้นปีละ ๗ เปอร์เซ็นต์ ปัจจุบันรายได้ต่อหัวของประชากรประมาณ ๑๐๔ เหรียญสหรัฐ^๖ ซึ่งยังเป็นจำนวนที่ต่ำมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ๒๒ เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งประเทศมีอาชีพทางการเกษตร และยังคงยากจนอยู่เป็นส่วนใหญ่

ในระหว่างปี ๑๙๖๕ - ๑๙๗๑ อินโดนีเซียประสบความสำเร็จในการพัฒนาเกษตรกรรม โดยมีอัตราการเจริญเติบโตปีละ ๓.๕ เปอร์เซ็นต์ สาเหตุสำคัญเนื่องจากสภาวะฝนแล้ง ผลผลิตข้าวลดลงมาก ถึงขนาดต้องสั่งเขามาบริโภค สถานการณ์ทางภาคเกษตรเริ่มฟื้นตัวในปี ๑๙๗๓ ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นจากปี ๑๙๗๒ ประมาณ ๕ เปอร์เซ็นต์

कुलการขำระเงินในระหว่างปี ๑๙๖๘ - ๑๙๗๐ ขาดकुลปีละประมาณ ๔๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐ^๖ จนถึงปี ๑๙๗๑ कुलการขำระเงินเข้าสู่สมดุล เนื่องจากปริมาณน้ำมันส่งเป็นสินค้าออกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากปี ๑๙๗๑/๗๒ ส่งน้ำมันออกคิดเป็นมูลค่า ๒๐๔ ล้านเหรียญสหรัฐ^๖ เพิ่มเป็น ๒๕๐ ล้านเหรียญสหรัฐ^๖ ในปี ๑๙๗๓/๗๔ และคาดว่าจะเพิ่มเป็น ๑,๑๓๔ ล้านเหรียญสหรัฐ^๖ ในปี ๑๙๗๔/๗๕ คิดเป็นเกือบครึ่งหนึ่งของมูลค่าสินค้าออกทั้งหมด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการขยายตัวในการลงทุน และการเร่งรัดพัฒนาประเทศทำให้มูลค่าสินค้าเข้าเพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน

รัฐบาลอินโดนีเซียได้วางแผนพัฒนาระยะ ๕ ปี แผนที่ ๒ โดยจะเริ่มในปี ๑๙๗๔ นี้ เป็นแผนพัฒนาที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฉบับแรก เน้นการพัฒนาที่ได้ผลมาแล้ว คือการเพิ่มผลผลิตข้าวจาก ๑๐ ล้านตันเป็น ๑๕.๔ ล้านตัน และขยายการลงทุนสร้างกิจกรรมรากฐานทางเศรษฐกิจ (infrastructure) จัดให้มีการโยกย้ายทุนเพื่อการพัฒนาสาธารณสุขและการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพของแรงงาน และกระตุ้นให้มีการนำขบวนการผลิตที่ใช้แรงงานมากขึ้น เพื่อแก้ปัญหาประชากรที่แออัด และมีอัตราการเกิดสูงประมาณ ๒.๔ เปอร์เซ็นต์ต่อปี

5 มีพื้นที่ใหญ่เป็น ๓ เท่าของประเทศไทย และมีประชากรมากเป็นที่ ๕ ของโลกรองจากสาธารณรัฐประชาชนจีน อินเดีย สหภาพโซเวียต และสหรัฐอเมริกา.

ปัญหาที่สำคัญก็คือการขาดแคลนอาหารซึ่งรัฐบาลอินโดนีเซียพยายามแก้ไขทุกวิถีทาง พร้อม ๆ กับ
ดำเนินโครงการวางแผนครอบครัวไปด้วย

สาธารณรัฐเขมร มีพื้นที่ประมาณ ๑๗๒,๕๑๑ ตารางกิโลเมตร มีประชากรอาศัย
อยู่ราว ๗.๕ ล้านคน ซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรประมาณ ๒.๒ เปอร์เซ็นต์ต่อปี
สงครามที่ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ปี ๑๙๗๐ ทำให้เกิดผลเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรง
ผลผลิตลดลงแทบทุกสาขาการผลิต เกิดการขาดแคลนสินค้าต่าง ๆ ภายในประเทศ และเป็น
อุปสรรคต่อการขยายการส่งออกเพื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาพัฒนา ผลผลิตข้าวจากปี
๑๙๖๙/๗๐ ปริมาณ ๓.๘ ล้านตัน ลดลงเหลือ ๐.๙๒ ล้านตัน ในปี ๑๙๗๒/๗๓ เนื่องจาก
พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่กลายเป็นสมรภูมิ เส้นทางคมนาคมเสียหาย ๔๐ เปอร์เซ็นต์ของถนน
ทั่วประเทศ และ ๑ ใน ๓ ของสะพานถูกทำลาย มูลค่าสินค้าออกจากปี ๑๙๖๙ ๖๕ ล้าน-
เหรียญสหรัฐ ฯ ลดเหลือเพียง ๖.๙ ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ ในปี ๑๙๗๒ ในขณะที่เกี่ยวกับที่มูลค่า
สินค้าเข้าเพิ่มขึ้นจาก ๕๕.๑ ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ ในปี ๑๙๗๑ เป็น ๗๑.๐ ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ
ในปี ๑๙๗๒ ทำให้ดุลการชำระเงินระหว่างปี ๑๙๗๐ - ๑๙๗๒ ขาดดุลประมาณ ๕๐ ล้านเหรียญ
สหรัฐ ฯ รัฐบาลต้องหาเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศมาจำนวน ส่วนใหญ่ได้รับความช่วยเหลือ
จากสหรัฐอเมริกา

ตั้งแต่ปี ๑๙๕๓ รัฐบาลได้ดำเนินแผนการพัฒนาเศรษฐกิจมาแล้ว ๓ แผนคือ แผนพัฒนา
ระยะ ๒ ปี (๑๙๕๖ - ๑๙๕๗) แผนพัฒนาระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๑ (๑๙๖๐ - ๑๙๖๔) และแผน
พัฒนาระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๒ (๑๙๖๔ - ๑๙๗๓) ทั้งนี้ GNP เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย ๔ เปอร์เซ็นต์
ต่อปี และมีรายได้ต่อหัวของประชากรเฉลี่ย ๑๑๗ เหรียญสหรัฐ ฯ ต่อปี รายจ่ายของรัฐบาล
ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายทางทหารที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปี ๑๙๗๐ และมีมูลค่า ๕,๘๕๐ ล้านเรียบ
(หรือเป็น ๕๕ เปอร์เซ็นต์ของรายจ่ายรวม) ในปี ๑๙๗๓

รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเขมรมีปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างรีบด่วน โดยเฉพาะภาวะเงินเฟ้อ
ที่สะท้อนมาจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และดุลการชำระเงิน
เสียเปรียบเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่สงครามกลางเมืองก็ยังเป็นปัญหาที่เรื้อรังอยู่

ประเทศลาว มีพื้นที่ประมาณ ๒๓๐,๘๐๐ ตารางกิโลเมตร มีประชากรราว ๔ ล้าน
คน ซึ่งในจำนวนนี้มี ๑.๗ ล้านคนที่อยู่ในพื้นที่ควบคุมของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาว นอกนั้น

อยู่ในพื้นที่คุ้มครองของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงพญาไฟ อัครการเพิ่มขึ้นของประชากรมีประมาณ ๒.๖ เปอร์เซ็นต์ต่อปี

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของลาวเลวลงมาก สถานการณ์ทางทหารมีความสำคัญเหนือเศรษฐกิจ พร้อม ๆ กับในปี ๑๙๗๒ ลาวประสบความแห้งแล้งอย่างถึงขนาด ทำให้ราคาอาหารเพิ่มสูงมาก แม้รัฐบาลจะมีรายได้จากการเก็บภาษีเพิ่มขึ้น แต่รายจ่ายของรัฐบาลก็สูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งก็อาศัยความช่วยเหลือจากต่างประเทศมาช่วยจนงบประมาณขาดดุลของรัฐ ๆ ได้เป็นบางส่วน โดยเฉพาะในปี ๑๙๗๓ ลาวได้รับความช่วยเหลือจากออสเตรเลีย ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา รวมเป็นมูลค่า ๑๔ พันล้านกีบ

สภาพความเป็นอยู่ของประชากรต่ำมาก มีรายได้ต่อหัวเพียงประมาณ ๗๓ เหรียญสหรัฐ ๆ ต่อปี การพัฒนาการเกษตรล้มเหลว มาโดยตลอด เนื่องจากใช้วิธีการผลิตล้าหลัง และระบบการชลประทานมีเพียง ๑ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เพาะปลูกข้าว ในปี ๑๙๗๒ ดินค้าส่งออกมีมูลค่า ๑.๘ พันล้านกีบ แต่สินค้าตั้งเข้ามีมูลค่า ๒๖.๒ พันล้านกีบ การอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นของเอกชนตั้งอยู่ในเวียงจันทน์ การอุตสาหกรรมมีแนวโน้มที่จะขยายตัวออกไป เนื่องจากการลงทุนจากต่างประเทศ

ปัญหาที่สำคัญคือภาวะเงินเฟ้อ การขาดแคลนอาหารและสินค้าอุปโภค และปัญหาประชากรที่อพยพหลบภัยจากสงครามเข้าไปแออัดอยู่ในเวียงจันทน์เป็นจำนวนมาก รัฐบาลลาวยังไม่สามารถแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจได้ในขณะที่มีปัญหาเกี่ยวกับการตั้งรัฐบาลผสม ปัญหาที่ตามมาคือการจัดเตรียมงานไวโพลทหารจำนวนกว่า ๒๐,๐๐๐ คน และจะต้องสร้างที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้อพยพหลบหนีภัยจากการสู้รบ

มาเลเซีย มีพื้นที่ประมาณ ๓๓๔,๕๐๐ ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ ๑๒ ล้านคน ประกอบด้วยเชื้อชาติมาเลย์ประมาณ ๔๕ เปอร์เซ็นต์ จีน ๓๕ เปอร์เซ็นต์ และที่เหลือเป็นเชื้อชาติอื่น ๆ อัครการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงมาก หากอัครการเพิ่มของประชากรยังอยู่ในอัตรานี้ มาเลเซียจะมีประชากรเพิ่มเป็น ๒ เท่าใน ๒๕ ปีข้างหน้า รายได้ต่อหัวเดิมค่อนข้างต่ำ แต่ในระยะหลังมีอัครการเพิ่มสูงขึ้นมากเป็นที่สองรองจากสิงคโปร์

มาเลเซียนับว่าเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมี GNP เพิ่มขึ้นถึง ๘ เปอร์เซ็นต์ ในปี ๑๙๗๓ (เทียบกับราคาในปี ๑๙๗๐) และผลิตผลทางการเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๑๔.๗ เปอร์เซ็นต์ โดย ๖ เดือนแรกของปี ๑๙๗๓ เป็นผลเนื่องมาจากการขยายการผลิต ยาง ไม้ และน้ำมันปาล์ม ในขณะที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ถาวรก็เพิ่มขึ้น ๑๕.๒ เปอร์เซ็นต์ กิจกรรมต่าง ๆ ของมาเลเซียเจริญรุ่งเรืองมาก เห็นได้จาก การขยายตัวในการลงทุน

มาเลเซียกำลังดำเนินแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ ๒ (๑๙๗๑ - ๑๙๗๕) ซึ่งเมื่อพิจารณาบทวนผลการพัฒนา พบว่า ผลิตผลรวมเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย ๖.๕ เปอร์เซ็นต์ ในระหว่างปี ๑๙๗๑ - ๑๙๗๓) ทั้ง ๆ ที่ตั้งเป้าหมายไว้ ๖.๘ เปอร์เซ็นต์ สำหรับในปี ๑๙๗๔ คาดว่าอัตราความเจริญของผลิตผลรวมจะลดลงเล็กน้อย เนื่องจากภาวะเงินเฟ้อ และวิกฤตการณ์พลังงานที่ทั่วโลกประสบอยู่

ปัญหาในการพัฒนาของมาเลเซียคือ การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในราคาสินค้าผู้บริโภค ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง ๑๐ เปอร์เซ็นต์ในปี ๑๙๗๓ - ๑๙๗๔ ทำให้รัฐบาลต้องเข้าทำการควบคุม โดยการปันส่วนข้าวและลดภาษีสินค้าเข้าบางชนิด ภาวะเงินเฟ้อของมาเลเซียมีสาเหตุสำคัญจากราคา สินค้าเข้าเพิ่มขึ้น และมีการผูกขาดในกิจการที่สำคัญ ๆ นอกจากนั้นสหพันธกรรมกรของ มาเลเซียก็มีความเข้มแข็งในอำนาจการต่อรองขอเพิ่มค่าครองชีพ สิ่งเหล่านี้ยังคงเป็นอุปสรรค ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของมาเลเซีย

ฟิลิปปินส์ มีพื้นที่ประเทศประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย หมู่เกาะมากกว่า ๗,๐๐๐ เกาะ ประชากรราว ๘๒ ล้านคน และมีอัตราการเพิ่มของประชากร สูงถึง ๓ เปอร์เซ็นต์ต่อปี อัตราความเจริญของผลผลิตของชาติในช่วงปี ๑๙๖๐ - ๑๙๗๐ อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คือประมาณ ๔.๒ เปอร์เซ็นต์ต่อปี แต่หลังจากการประกาศกฎอัยการศึก เมื่อเดือนกันยายน ๑๙๗๒ มีผลให้สถานการณ์ทางสังคมมั่นคงขึ้น ทำให้รัฐบาลหันไปพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศได้อย่างเต็มที่

ในช่วงปี ๑๙๗๒ นั้น เนื่องจากอุทกภัยและฝนแล้งเกิดต่อเนื่องกัน ทำให้เศรษฐกิจ
ทรุดโทรมและเสียหายอย่างหนัก ถึงปี ๑๙๗๓ เป็นปีที่เศรษฐกิจฟื้นตัวขึ้นอย่างมาก GNP
เพิ่มสูงขึ้นกว่า ๘ เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากส่งสินค้าออกไ้มากขึ้น สินค้าออกที่สำคัญได้แก่
มะพร้าว น้ำตาล ใยยาสูบและปลา เป็นที่คาดว่าในปี ๑๙๗๔ นี้เศรษฐกิจของฟิลิปปินส์
จะก้าวเข้าสู่ระยะที่รุ่งเรืองอย่างไรก็ตามอุปสรรคจากวิกฤตการณ์พลังงานที่กำลังดำเนินอยู่
ในขณะนี้

ฟิลิปปินส์เคยประสบกับการผลิตข้าวไม่พอเพียงกับความต้องการในประเทศอยู่เป็น
เวลาหลายปี จนถึงปี ๑๙๖๘ จากความสำเร็จของสถาบันวิจัยระหว่างประเทศ (IRRI)
ซึ่งตั้งอยู่ในฟิลิปปินส์ในการค้นคว้าข้าวพันธุ์ผสมที่เรียกกันว่า ข้าว IR - 8 เป็นผลให้
เกิดการปฏิวัติการเกษตร (Green revolution) ซึ่งภายหลังได้แพร่ไปทั่วภูมิภาคเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ รวมไปถึงบางประเทศในอเมริกาใต้และแอฟริกาด้วย ฟิลิปปินส์จึงเริ่ม
ผลิตข้าวได้พอเพียงกับความต้องการในประเทศและมีส่วนเกินอยู่บ้าง แต่เนื่องจากผลผลิต
ที่ไ้มยังไม่ดีพอ จึงยังไม่สามารถผลิตเป็นสินค้าส่งออกขายในตลาดโลกได้ อย่างไรก็ตามเมื่อเกิด
อุทกภัยและภาวะฝนแล้งในปี ๑๙๗๒ ทำให้ผลผลิตข้าวลดลงมาก จนถึงกับเกิดการขาดแคลนข้าว
ในประเทศ และมีความต้องการสั่งข้าวเข้าไปเลี้ยงประชากรสูงถึง ๗๐๐,๐๐๐ ตัน (ในระหว่าง
เดือนมิถุนายน - สิงหาคม ๑๙๗๒)

ฟิลิปปินส์ไม่ค่อยจะประสบกับปัญหาเงินเฟ้อ จะเห็นได้จากอัตราการเพิ่มขึ้นของราคา
สินค้าผู้บริโภคมีไม่มากนัก ทั้งนี้ฟิลิปปินส์ดำเนินนโยบายทางการเงินที่เข้มงวด พยายามลด
สภาพคล่อง โดยการเพิ่มเงินมัดจำในการเปิด L/C ตั้งแต่ ๓๐ - ๕๐ เปอร์เซ็นต์ และ
เพิ่มเงินสำรองของธนาคารอีก ๕ เปอร์เซ็นต์ ปลายปี ๑๙๗๒ หลังจากประกาศใช้กฎอัยการศึก
รัฐบาลเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเต็มที่ โดยการวางแผนระยะยาว ปฏิรูปการ
บริหารราชการใหม่ ปรับปรุงระบบการเงิน การธนาคาร และการจัดเก็บภาษี ริเริ่มโครงการ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร และปรับปรุงขบวนการผลิตในภาคเกษตร ปรับปรุงระบบการศึกษา
และพยายามกระจายรายได้ให้เกิดความยุติธรรม นอกจากนั้นก็ยังส่งเสริมให้มีการลงทุนจาก
ต่างประเทศและการท่องเที่ยว เพื่อนำรายได้เข้าประเทศให้มากขึ้นอีกด้วย

อย่างไรก็ดี ฟิลิปปินส์ยังคงประสบปัญหาการว่างงานอย่างเรื้อรัง และมีอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นอีก ๕.๖ เปอร์เซ็นต์ ในระหว่างปี ๑๙๗๒ - ๑๙๗๓ ทั้งนี้เนื่องจากการหดตัวในการก่อสร้าง และการปฏิวัติการเกษตร เป็นเหตุให้ภาคเกษตรมีค่างานเพิ่มขึ้นถึง ๑๑.๘ เปอร์เซ็นต์

ในปี ๑๙๗๓ รัฐบาลไคมาแผนพัฒนาฉบับใหม่ของปี ๑๙๗๔ - ๑๙๗๗ มาใช้เพื่อสนับสนุนให้แผนพัฒนาฉบับก่อน (๑๙๗๒ - ๑๙๗๕) บรรลุผลสำเร็จเป็นการแก้ปัญหาการว่างงาน การกระจายรายได้ การรักษาเสถียรภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าพื้นเมือง ในราคาและดุลการชำระเงิน ซึ่งในปี ๑๙๗๓ เนื่องจากมูลค่าสินค้าออกเพิ่มขึ้นมากกว่ามูลค่าสินค้าเข้า ทำให้ดุลการชำระเงินเกินดุลอยู่เล็กน้อย แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจและการแก้ไขปัญหาดุลการชำระเงิน แต่ในปัจจุบันวิกฤตการณ์พลังงานซึ่งทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำมัน และทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมชะงักงัน ย่อมจะกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของฟิลิปปินส์ไม่มากนัก

สาธารณรัฐเวียตนาม มีพื้นที่ประมาณ ๑๒๘,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร มีประชากรราว ๒๐ ล้านคน มีอาชีพหลักในการทำนาและการประมง สภาพสังคมโดยการแทรกซึมของเวียตนามเหนือเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ GNP มีอัตราเพิ่มขึ้นเพียง ๒.๘ เปอร์เซ็นต์ ในปี ๑๙๗๓ การบริการมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมไม่ได้ผล เห็นได้จากอัตราส่วนด้านบริการคิดเป็น ๕๑.๖ เปอร์เซ็นต์ของ GNP ส่วนการเกษตรและอุตสาหกรรมคิดเป็น ๓๕.๑ และ ๑๓.๓ เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ

ราคาสินค้าผู้บริโภคเพิ่มขึ้นถึง ๕๕ เปอร์เซ็นต์ในปี ๑๙๗๓ และดุลการชำระเงินขาดดุลถึง ๗๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ เพิ่มขึ้นจากปี ๑๙๗๒ ถึง ๑๖.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ ทั้งนี้เงินช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาเป็นสิ่งสำคัญที่พอจะนำมาชดเชยจุนจายของประเทศ โดยในปี ๑๙๗๓ ใ้รับเงินช่วยเหลือจากสหรัฐ ฯ รวม ๔๔๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ นอกจากนั้นยังใ้รับจากแหล่งอื่น ๆ อีกรวม ๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๑๙๗๒ เป็นเงิน ๑.๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ

รายจ่ายของรัฐบาลในปี ๑๙๙๓ สูงกว่าในปี ๑๙๙๒ ถึง ๒๘ เปอร์เซ็นต์ ส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ในการป้องกันประเทศ ซึ่งคิดเป็น ๕๔ เปอร์เซ็นต์ของรายจ่ายทั้งหมด ในขณะที่รัฐบาลมีรายไค้ทั้งหมดน้อยกว่ารายจ่ายถึง ๒๗ เปอร์เซ็นต์ ต้องหาทางชดเชยโดยการออกพันธบัตรและกู้ยืมจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

ค่าประชากรมีอัตราการเพิ่มขึ้น ๒.๖ เปอร์เซ็นต์ แรงงาน ๖๖ เปอร์เซ็นต์ ทำงานอยู่ในภาคเกษตร ๕ เปอร์เซ็นต์อยู่ในภาคอุตสาหกรรม และอีก ๒๙ เปอร์เซ็นต์อยู่ในภาคบริการ การว่างงานมีปรากฏอยู่มาก สาเหตุใหญ่จากการอพยพหลบภัยสงครามซึ่งมีอยู่คนหนึ่ถึง ๑.๓ ล้านคน

ในปี ๑๙๙๓ ใ้มีการทำสนธิสัญญาหยุดยิง และการถอนกำลังทหารต่างชาติ ทำให้รัฐบาลมีโอกาสพัฒนาเศรษฐกิจใ้เต็มที่ขึ้น ยึดนโยบายปรับปรุงระบบภาษี และการฟื้นฟูบูรณะประเทศ ซึ่งมีผลดีต่อประเทศเพื่อนบ้านในการที่สาธารณรัฐเวียดนามต้องการก่อสร้างซึ่งสั่งจากภายนอกโดยเฉพาะไทยมากขึ้น รัฐบาลใ้ตั้งโครงการพิเศษเพื่อฟื้นฟูบูรณะประเทศแบ่งเป็น ๕ โครงการย่อยคือ

๑. ดำเนินการหาที่อยู่อาศัยและหางานใ้ใหญ่หนึ่ภัย
๒. เพิ่มผลผลิตและพัฒนาการเกษตร
๓. ปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพใ้คนชน
๔. เสริมสร้างปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

อุปสรรคใ้การพัฒนาเศรษฐกิจของเวียดนาม นอกเหนือจากสภาพสงครามแล้วอุปสรรคที่สำคั้ คือ ภาวะเงินเฟ้อ เนื่องจากราคาใ้จ่ายของรัฐบาลสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นช้า ๆ และยังมีความกดดันจากปัญหาการว่างงานและคนอพยพ

สิงคโปร์ มีพื้นที่เพียงประมาณ ๖๐๐ ตารางกิโลเมตร และมีประชากรราว ๒.๔ ล้านคน เป็นประเทศที่ประชากรมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีที่สุดในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใ้ด้วยกัน คือมีรายไค้ต่อหัวเฉลี่ยกว่า ๘๐๐ เหรียญสหรัฐ ฯ (ปี ๑๙๖๘)

ในช่วงปี ๑๙๗๒ - ๑๙๗๓ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์มีอัตราความเจริญเติบโตในระดับสูง แต่เมื่อเทียบกับปี ๑๙๗๑ แล้ว ยังต่ำกว่า ๑ เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้เพราะผลกระทบกระเทือนจากวิกฤตการณ์ทางการเงินระหว่างประเทศในกลางปี ๑๙๗๑ ทำให้ถึงฤดูลดค่าใช้จ่ายทางทหารพร้อมกับที่มูลค่าสินค้าออกตกลง แต่สภาพเศรษฐกิจในปี ๑๙๗๓ ก็ขยายตัวอย่างมาก อัตราการส่งออกของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น อุตสาหกรรมท่องเที่ยวขยายตัว มีการขยายการก่อสร้าง ทำให้ระดับราคามีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นด้วย ต่างจากปีก่อนซึ่งระดับราคาโดยทั่วไปค่อนข้างคงที่

ภาคอุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อสิงคโปร์มากที่สุด เพราะเนื้อที่น้อยไม่อำนวยให้ทำการเพาะปลูก แต่ลักษณะที่ตั้งมีความสำคัญในฐานะเมืองท่า อุตสาหกรรมหลักได้แก่ การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า ทำรายได้ให้ประเทศอย่างมาก

ภาคการก่อสร้างมีความเจริญในอัตราที่สูงกว่าภาคอื่น ๆ แต่ระดับราคาในภาคนี้สูงขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานและวัสดุขี้บ ทำให้รัฐบาลต้องลดรายจ่ายในค่านี้นิ่ง สำหรับภาคบริการ มีอัตราความเจริญที่ลดลง เนื่องจากการลดค่าใช้จ่ายทางทหารของประเทศในเครื่องจักรภาพที่ลดลงมากกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ในปี ๑๙๗๒ และคาดว่าจะลดลงอีกในปี ๑๙๗๓ อย่างไรก็ตามเนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวรุ่งเรืองมาก จะช่วยยื้อให้สาขาบริการกระเตื้องขึ้น

ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินการตามแผนพัฒนาระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๓ (๑๙๗๐ - ๗๕) ซึ่งเน้นหนักไปในการสร้างที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ปัญหาสำคัญที่ประสบอยู่คือความแออัดในเมืองและความขาดแคลนแรงงานและวัสดุขี้บที่จะใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง โดยเฉพาะน้ำมัน

ประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ ๕๑๘,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร มีประชากรราว ๘๐ ล้านคน มีอัตราการเพิ่มของประชากรสูงถึง ๓.๒ เปอร์เซ็นต์ต่อปี นับเป็นประเทศที่มีอัตราการเพิ่มของประชากรสูงที่สุดในโลก ประชากรราว ๗๘ เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมดกระจายอยู่ในชนบท แต่เฉพาะในกรุงเทพฯ ประชากรมีถึง ๔ ล้านคน

ระบบเศรษฐกิจของไทยในช่วงปี ๑๙๖๐ - ๑๙๖๙ มีอัตราการเจริญเติบโตสูงเฉลี่ย ๑๐.๓ เปอร์เซ็นต์⁶ ต่อมาช่วงปี ๑๙๗๐ - ๑๙๗๒ มูลค่าสินค้าออกลดลง ขณะเดียวกันมูลค่าสินค้าเข้าเพิ่มขึ้น และ GNP มีอัตราการเจริญเติบลดลงจาก ๗.๓ เปอร์เซ็นต์ในปี ๑๙๗๐ เหลือเพียง ๓.๑ เปอร์เซ็นต์ในปี ๑๙๗๒ เนื่องจากภาวะแห้งแล้งและระบบเศรษฐกิจตกต่ำ เนื่องมาจากการลดค่าใช้จ่ายทางทหารของสหรัฐ ฯ ในไทย มาตั้งแต่ปี ๑๙๗๓ เนื่องจากผลิตผลเกษตรเพิ่มขึ้นถึง ๑๔.๖ เปอร์เซ็นต์ (ในจำนวนนี้มีสาเหตุจากราคาเพิ่มขึ้นด้วย) เศรษฐกิจในปี ๑๙๗๓ ค่อนข้างรุ่งเรือง มีอัตราการเจริญเติบโตของ GNP ถึง ๘.๗ เปอร์เซ็นต์เมื่อเทียบกับปี ๑๙๗๒.⁷

การที่ผลิตผลเพิ่มขึ้นในปี ๑๙๗๓ นี้ เป็นขณะเดียวกับที่ทั่วโลกประสบปัญหาขาดแคลนอาหาร ดังนั้นสินค้าออกของไทยจึงมีราคาสูง เป็นผลให้มีการส่งออกมาก สินค้าบางชนิดเช่นข้าว ผลิตได้เพิ่มขึ้นถึง ๑๒ เปอร์เซ็นต์ หรือคิดเป็นปริมาณ ๑๓.๖ ล้านตัน และข้าวโพดเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๒.๓ ล้านตัน ซึ่งมากกว่าที่ผลิตได้ในปี ๑๙๗๒ ถึง ๑ ล้านตัน

ในระบบเศรษฐกิจสาขาอื่น ๆ มีแนวโน้มที่จะขยายตัวต่อไป โดยเฉพาะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในปี ๑๙๗๓ รุ่งเรืองมาก มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามากว่า ๑ ล้านคน ทำรายได้ให้ประเทศเป็นเงินประมาณ ๓,๘๐๐ ล้านบาท มากกว่าปี ๑๙๗๒ เกือบพันล้านบาท และคาดว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้นกว่านี้อีกในปี ๑๙๗๔.⁸

ไทยมีดุลการค้าขาดดุล มาตั้งแต่ปี ๑๙๖๐ มูลค่าสินค้าเข้าเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะเดียวกันมูลค่าสินค้าออกเพิ่มในอัตราที่ช้ากว่ามาก ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีแผนพัฒนาระยะ ๕ ปี แผนแรกตั้งแต่ปี ๑๙๖๒ - ๑๙๖๖, ฉบับที่ ๒ ปี ๑๙๖๗ - ๑๙๗๑ และฉบับที่ ๓

6 Statement by the Leader of the Thai Delegation, H.E. Charunphun Isarangkun, Ministry of Foreign Affairs, Delivered at the 30th Session of ECAFE in Colombo on 28th March 1974.

7 Ibid.

8 องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ปี ๑๙๗๒ - ๑๙๗๖ ทำให้มีความต้องการสินค้าประเภททุน และวัตถุดิบเข้ามาใช้ในการพัฒนา ส่วนสินค้าออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าขั้นปฐมจึงไม่สามารถเพิ่มปริมาณได้รวดเร็วเท่าไรก็ดีดุลการชำระเงินยังคงเกินดุลอยู่จนกระทั่งถึงปี ๑๙๖๘ ทั้งนี้เพราะมีเงินทุนหลังไหลเข้ามาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะความช่วยเหลือและค่าใช้จ่ายทางทหารของสหรัฐ ฯ สามารถชดเชยการขาดดุลการค้าได้ ในช่วง ๑๙๖๐ - ๑๙๖๘ เงินทุนสำรองระหว่างประเทศจึงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ภายหลังจากปี ๑๙๖๘ ไทยได้รับเงินจากต่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะความช่วยเหลือและค่าใช้จ่ายทางทหารของสหรัฐ ฯ ลดลงมาก เป็นเหตุให้ดุลการชำระเงินปรากฏขาดดุลขึ้นเป็นปีแรกและมีขนาดใหญ่ขึ้นทุกที ทำให้เงินทุนสำรองระหว่างประเทศลดลงเรื่อย ๆ จนถึงปี ๑๙๗๐ และตั้งแต่กลางปี ๑๙๗๐ ดุลการชำระเงินของไทยกระเตื้องขึ้น แต่ยังคงขาดดุลอยู่จนกระทั่งถึงปี ๑๙๗๒ ดุลการชำระเงินจึงเกิดดุลอีกครั้งหนึ่ง ทำให้เงินทุนสำรองระหว่างประเทศมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อย่างไรก็ตาม ปัญหาการขาดดุลการค้ายังเป็นปัญหาที่สำคัญ

นอกจากนั้นลักษณะความยากจนของประชากรส่วนใหญ่ยังคงปรากฏอยู่ รัฐบาลยังไม่สามารถกระจายรายได้ได้อย่างยุติธรรม รายได้จากภาคเกษตรส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของชนชั้นพ่อค้าคนกลางในเมืองหลวง มีได้กระจายไปถึงมือของผู้ผลิต พร้อม ๆ กับที่ระดับราคาโดยทั่วไปสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จนเกิดปัญหาภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรง ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยเรียน รัฐบาลไม่สามารถจัดให้มีการศึกษาอย่างเพียงพอ ในอีกทางหนึ่งระบบเศรษฐกิจกำลังพัฒนา ไม่มีงานเพียงพอที่จะให้ผู้จบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยทำได้หมด จึงเกิดการว่างงานระดับผู้มีความรู้ดี (educated unemployed) แต่ประเทศกลับขาดแคลนแรงงานที่มีความรู้ความชำนาญในวิชาการสมัยใหม่ ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตอยู่ในระดับต่ำ ต้องพึ่งแรงงานที่มีความสามารถจากต่างประเทศอยู่มาก เป็นผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจของไทย

การดำเนินนโยบายของไทย ตั้งแต่สมัยโบราณแสดงให้เห็นประโยชน์ของการวางนโยบายตามลม "bending with the wind" ซึ่งช่วยให้ประเทศพ้นจากการตกเป็นอาณานิคมของประเทศทางตะวันตก แต่นโยบายเช่นนี้ทำให้ไทยตกอยู่ใต้อิทธิพลทางเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังที่ประสบอยู่ในปัจจุบัน

ตารางที่ ๖ แสดงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ประเทศ	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	ประชากร 1/ (ล้านคน)	อัตราการเพิ่มขึ้น ของประชากร (%)	รายได้ประชาชาติทั้งหมด (พันล้านเหรียญฯ)	รายได้ประชาชาติต่อหัว (เหรียญสหรัฐฯ)	มูลค่าสินค้าออก 2/ (พันล้านเหรียญ)	มูลค่า สินค้าเข้า 3/ (พันล้านเหรียญ)
				๑๙๖๓, ๑๙๖๔, ๑๙๖๕, ๑๙๖๖	๑๙๖๓, ๑๙๖๔, ๑๙๖๕, ๑๙๖๖		
พม่า	๖๗๖,๐๐๐	๓๐.๐	๐.๐	๑,๕๕๓ ๑,๕๖๖	๖๗ ๗๕	๑๑๖.๐	๑๓๓.๐
อินโดนีเซีย	๑,๕๕๐,๐๐๐	๑๖๕.๐	๒.๕	๖,๕๓๘ ๘,๕๓๓ ๘,๕๕๑ ๑๐,๘๖๘	๖๕ ๗๕ ๘๑ ๘๕	๑,๕๓๕.๐	๑,๕๕๘.๐
เขมร	๑๓๖,๕๑๑	๗.๕	๒.๖	๖๘๘	๑๑๗	๖.๘	๗๑.๐
ลาว	๒๓๐,๘๐๐	๓.๘	๒.๖	๑๕๓	๖๑ ๗๓	๓.๐	๔๕.๐
มาเลเซีย	๓๓๕,๕๐๐	๑๒.๐	๓.๐	๑,๕๕๓ ๒,๖๕๘ ๒,๗๘๓ ...	๒๕๗ ๓๐๓ ๓๐๘ ...	๑,๗๑๖.๐	๑,๖๓๘.๐
ฟิลิปปินส์	๓๐๐,๐๐๐	๕๒.๐	๓.๐	๗,๑๙๑ ๗,๑๖๔ ๘,๓๓๖ ๘,๘๘๘	๒๓๘ ๒๐๗ ๒๓๓ ๒๔๑	๑,๑๐๕.๐	๑,๓๖๖.๐
เวียดนาม	๑๖๘,๐๐๐	๒๐.๐	๒.๖	๑,๕๕๑ ๒,๘๕๑	๕๕ ๑๖๓	๑๓.๐	๗๐๗.๐
สิงคโปร์	๖๐๐	๒.๕	๒.๖	๘๕๓ ๑,๕๑๘ ๑,๖๖๖ ๑,๕๐๐	๕๐๓ ๗๑๓ ๘๐๖ ๘๑๘	๒,๑๘๑.๐	๓,๓๘๓.๐
ไทย	๕๑๘,๐๐๐	๕๐.๐	๓.๖	๓,๑๓๖ ๕,๒๖๕ ๕,๗๖๕ ๖,๐๖๕	๑๐๘ ๑๖๖ ๑๗๖ ๑๗๖	๑,๐๘๑.๐	๑,๕๘๕.๐

- 1/ เป็นตัวเลขโดยประมาณ ของปี ๑๙๖๓
- 2/ เป็นมูลค่าโดยประมาณ ของปี ๑๙๖๖ ตามราคา fob.
- 3/ เป็นมูลค่าโดยประมาณ ของปี ๑๙๖๖ ตามราคา cif.

ปัญหาที่สำคัญในประเทศกำลังพัฒนา

จากที่ได้อธิบายมา ถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะเห็นได้ว่าทุกประเทศมีสภาพไม่แตกต่างกันมากนัก ประเทศในภูมิภาคนี้เป็นประเทศที่กำลังพัฒนา และประสบปัญหาในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งเราพอจะแยกออกเป็นข้อ ๆ พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาความยากจนของประชากรส่วนใหญ่ ที่เกิดจากการกระจายรายได้และสวัสดิการของรัฐไม่ยุติธรรม
๒. ปัญหาการผลิตอาหารไม่เพียงพอ รวมทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น แหล่งน้ำ ปุ๋ย และอาหารสัตว์ เป็นต้น
๓. ปัญหาการเพิ่มขึ้นของประชากรในอัตราที่สูงและมาตรการที่จะใช้ในการควบคุม โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
๔. ปัญหาการว่างงาน และปัญหาที่เกี่ยวข้อง เช่น การปฏิรูปที่ดินเพื่ออยู่อาศัย การศึกษา การฝึกอบรมและโครงการสาธารณะอื่น ๆ
๕. ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยให้มีความสอดคล้องกับปัจจัยการผลิตที่มีอยู่และความต้องการของตลาด
๖. ปัญหาเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ ให้สามารถใช้แรงงานส่วนเกินให้เป็นประโยชน์ และเพื่อให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ไร้อผลผลิตทางเกษตรเป็นวัตถุดิบ
๗. ปัญหาความแออัดในชุมชน การอพยพจากชนบทมาสู่เมือง ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมที่เลวลง
๘. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหาการสร้างทดแทนสิ่งที่ได้ใช้ไป เช่น การปรับปรุงที่ดิน และการปลูกป่าไม้ เป็นต้น
๙. ปัญหาเกี่ยวกับวิกฤตการณ์พลังงาน
๑๐. ปัญหาเกี่ยวกับความไม่มีเสถียรภาพของราคา โดยเฉพาะสินค้าเกษตรและระดับราคาที่สูงขึ้นภายในประเทศ

๑๑. ปัญหาเกี่ยวกับความไม่มีเสถียรภาพของอุปสงค์ในตลาดโลกต่อสินค้าจากประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงปัญหาที่เกิดจากการที่ประเทศพัฒนาแล้ว ผลิตสิ่งเทียมขึ้นมาแข่งขัน เช่น ยางเทียม เป็นต้น

๑๒. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดอุปสรรคในการค้าระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น

๑๓. ปัญหาภาวะเงินเฟ้อของโลก และการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประเทศกำลังพัฒนา

๑๔. ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งเงินทุน และความช่วยเหลือทางวิชาการที่ประเทศกำลังพัฒนา จะนำมาใช้เร่งรัดพัฒนาประเทศ รวมทั้งการทำสนธิสัญญาในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะไม่ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาเสียเปรียบ

๑๕. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมให้มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่าง ประเทศในภูมิภาค และการทำความตกลงในประเทศผู้ผลิตโภคภัณฑ์ชนิดเดียวกัน

การรวมตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เนื่องด้วยประเทศกำลังพัฒนาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ล้วนเป็นประเทศเล็ก ๆ จะมีอยู่เพียงประเทศหนึ่งที่มีว่าเป็นประเทศใหญ่ ก็คือ อินโดนีเซีย แต่ถึงกระนั้นก็นับว่า ประเทศเหล่านี้ไม่สามารถจะแข่งขันกับประเทศที่พัฒนาแล้วได้ ไม่ว่าในด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือวิชาการต่าง ๆ ถ้าแต่ละประเทศแถบนี้จะต่างฝ่ายต่างอยู่โดดเดี่ยวแล้ว ก็ไม่สามารถ จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ และมีหวังที่จะคอย ๆ ถูกกลืนไปที่ละชาติ สองชาติ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ควรร่วมมือกันในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวิชาการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศ ที่เจริญแล้วทั้งหลาย

การรวมตัวทางเศรษฐกิจ (economic integration)⁹ เป็นแนวทางที่สำคัญที่จะให้ประเทศต่าง ๆ หันหน้าเข้ารวมมือกัน ผลสำเร็จของประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (EEC) ทำให้ประเทศอื่น ๆ ให้ความสนใจแนวความคิดในเรื่องนี้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนา ภัยเหตุผลดังกล่าวแล้วข้างต้น และเนื่องจากสาเหตุที่ประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่ตกอยู่ใต้อิทธิพลทางเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย กล่าวคือมีความเสียเปรียบทางการค้าระหว่างประเทศเห็นได้ชัดจากการขาดดุล ในดุลการค้า และดุล การชำระเงินของประเทศที่กำลังพัฒนา ดังนั้นประเทศเหล่านี้จำเป็นต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง และความอยู่รอดของประเทศ จึงมีการริเริ่มรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ เช่น การก่อตั้งสมาคมอาเซียน (ASEAN) ขึ้น เพื่อเร่งรัดอัตราการพัฒนาประเทศในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายโดยเร็ว ผลดีของการรวมตัวทางเศรษฐกิจพอสรุปได้ดังนี้

๑. ช่วยส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม อันจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ เพราะการรวมตัวจะทำให้ตลาดขยายกว้างออกไป ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการผลิตทางภาคอุตสาหกรรม การผลิตในขนาดใหญ่จะทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (economies of scale) และถึงแม้บางประเทศจะเป็นประเทศใหญ่ มีประชากรมากเช่น อินโดนีเซีย แต่ตลาดภายในประเทศก็ยังแคบอยู่ เพราะขนาดของตลาดขึ้นอยู่กับรายได้ของประชากรมากกว่าจำนวน และประเทศกำลังพัฒนาเหล่านี้ยังคงมีรายได้ต่อบุคคลต่ำ ลำพังอำนาจซื้อสินค้าอุตสาหกรรมภายในประเทศจึงมีน้อย

๒. ตลาดขนาดใหญ่จะช่วยขยายกิจการอุตสาหกรรมออกไปในแนวตั้ง เนื่องจากความเจริญเติบโตในอุตสาหกรรมหนึ่งจะมีผลกระทบทำให้มีอุตสาหกรรมอื่นตามมา

⁹ การรวมตัวทางเศรษฐกิจในทฤษฎีมีหลายระดับ นับตั้งแต่ free-trade area, customs union, common market, economic union ไปจนถึง complete economic integration ฎุรายละเอียดในหนังสือของ Bela Balassa, The Theory of Economic Integration. (Homewood, Illinois, Richard D. Irwin, Inc. 1961).

๓. การที่ตลาดขยายตัว ทำให้มีความชำนาญเฉพาะอย่าง (specialization) เกิดขึ้น ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตสูงขึ้น ประเทศที่มีขนาดเล็กจำเป็นต้องมีความชำนาญเฉพาะอย่าง เพราะปัจจัยการผลิตมีอยู่จำกัดไม่กี่ชนิด จึงต้องพึ่งการค้ำระหว่างประเทศมาก

๔. ทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างหน่วยผลิต เพราะตราใบโคที่รัฐบาลยังคงใช้ภายใต้คุ้มครองตลาดภายใน ทำให้หน่วยผลิตแต่ละเลยที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของตน เนื่องจากปราศจากการแข่งขัน ดังนั้น เมื่อมีการรวมกลุ่มกันขึ้น ตลาดขยายตัว มีหน่วยผลิตมากขึ้น การคุ้มครองภาษีจะหมดไป ทำให้เกิดการแข่งกันมากขึ้น หน่วยการผลิตจะปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของตนให้สูงขึ้น

๕. ช่วยให้มีการกระจายสินค้าออกให้มากขึ้นยิ่งขึ้น เมื่อตลาดกว้างขึ้น จะมีการหันไปสู่การผลิตสินค้าใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น

๖. การรวมตัวกันจะทำให้ประเทศเหล่านี้มีอำนาจต่อรองกับประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย โดยเฉพาะกับประเทศใน EEC และจะทำให้ความเสียเปรียบทางการค้าลดลง

๗. การรวมตัวกันส่งเสริมให้เกิดการค้นคว้า ศึกษา วิจัย และเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน อันจะอำนวยประโยชน์ในการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ทางหนึ่ง

ผลที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงผลประโยชน์ส่วนหนึ่งซึ่งเห็นได้ชัดเจนเท่านั้น นอกจากนี้ การรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ ยังจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อกัน ทำให้เกิดความสงบสุขในภูมิภาคและลดความแตกต่างในเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม นำความอยู่ดีกินดีมาสู่ประชาชนในภูมิภาคทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม แนวความคิดของการรวมตัวทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประสบอุปสรรคขัดขวางหลายประการ นับตั้งแต่การที่ประเทศเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางการค้าต่อกันไม่มากนัก ทั้งนี้เนื่องจากผลผลิตสินค้าออกที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ ปัจจัยอำนวยความสะดวกในการค้ำระหว่างประเทศก็มีน้อย เช่น การคมนาคมขนส่ง สถาบันที่จะช่วยขยายการลงทุนเหล่านี้เป็นต้น การที่ดุลการชำระเงินขาดดุล และประเทศหันไปสนใจในการผลิตสินค้าเพื่อทดแทนสินค้าเขา ปัจจัยเหล่านี้ต่างก็เป็นอุปสรรคต่อการขยายการค้าระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับความขัดแย้งและไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง

และเหตุการณ์ในประเทศที่ยังไม่สงบเรียบร้อย ทำให้บางประเทศต้องมีนโยบายเน้นหนัก
ไปในการรักษาความสงบภายในมากกว่าการทุ่มเทความสนใจในนโยบายอื่น ๆ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าก่อนที่จะทำให้ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมตัวกันได้
ก็จะต้องมีการแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ที่กล่าวเสียก่อน เช่น ให้ประเทศเหล่านี้รวมตัวกันในฐานะ
กลุ่มประเทศผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน แทนที่จะเพื่อทำการค้าระหว่างกัน และค่อย ๆ เปลี่ยน
โครงสร้างของระบบเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมไปสู่อุตสาหกรรมให้มากขึ้น เพื่อให้มีการค้า
แลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกันได้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องจัดสร้างปัจจัย อำนวย
ความสะดวกต่าง ๆ ขึ้นเพื่อสนับสนุนการรวมตัวกันใกล้ชิดยิ่งขึ้นด้วย

สำหรับการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นั้นเริ่มมาตั้งแต่
ปี ๑๙๕๑ โดยการก่อตั้งสมาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asia)
หรืออาสา (ASA) ขึ้นตามปฏิญญากรุงเทพฯ นับเป็นความพยายาม ครั้งแรกที่จะให้มีความ
ร่วมมือกันในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ประสบผลเพียงในระหว่าง ๓ ประเทศ คือ
มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และประเทศไทย ต่อมา มีการขยายตัวเป็นการก่อตั้งสมาคม
ประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations)
หรือ อาเซียน (ASEAN) ขึ้นในปี ๑๙๖๗ โดยมีสมาชิกเดิมของสมาคมอาสาทั้ง ๓ ประเทศ
คือ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย เป็นภาคี และมีอินโดนีเซียกับสิงคโปร์ร่วมเป็นภาคีด้วย และ
รับโอนกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของสมาคมอาสาที่ยังไม่เสร็จสิ้นให้เป็นโครงการของ
อาเซียนต่อไป วัตถุประสงค์หลักก็เพื่อที่จะส่งเสริมความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ สังคม
และวัฒนธรรมระหว่างประเทศให้ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น ตลอดจนความพยายามที่จะเพิ่มพูน
สวัสดิภาพของประชาชนแต่ละฝ่าย ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของแต่ละประเทศ ให้เกิด
ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากที่สุด ขยายการค้า และปรับปรุงระบบการคมนาคมขนส่ง
ให้ดีขึ้น เพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนในภูมิภาคนี้ให้สูงขึ้น และสมาคมนี้
มีใ้มุ่งหวังที่จะเป็นปฏิปักษ์ต่อประเทศใด ๆ หากแต่เป็นสมาคมเสรีของประเทศทางเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความผาสุกและความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม
และวัฒนธรรม แห่งภูมิภาคส่วนนี้โดยความเพียรพยายามร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่จัดตั้งสมาคมอาเซียน มาจนถึงบัดนี้ อาจกล่าวได้ว่า ผลงานของอาเซียนยังไม่บรรลุผลสำเร็จดังวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากล้าหลัง ประเทศสมาชิกทั้ง ๕ ซึ่งยังเป็นประเทศกำลังพัฒนาอยู่ไม่สามารถทุ่มเทพยายามของตนมาใช้ ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่อาเซียนกำหนดขึ้นได้ เพราะในประเทศของตนเองก็ต้อง ไขว่คว้าและทรัพยากรอย่างเต็มที่อยู่แล้ว จึงจำเป็นต้องอาศัยแรงผลักดันหรือได้รับความ ร่วมมือจากแหล่งอื่น ๆ เพื่อช่วยให้อาเซียนดำเนินโครงการต่าง ๆ อย่างได้ผล ด้วยเหตุนี้เอง อาเซียนจึงยังไม่มี การขยายตัวออกไป หากอาเซียนครอบคลุมประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ทั้งหมดแล้ว ก็จะมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้ประเทศต่าง ๆ เหล่านี้มีความเจริญก้าวหน้า ได้เร็วยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าสมาคมอาเซียนมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับอียิปต์ ในการส่งเสริม ความร่วมมือส่วนภูมิภาค เพียงแต่อาเซียนมีขอบเขตที่แคบกว่าเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว อาเซียนควรจะได้มีการประสานงานโดยใกล้ชิดกับอียิปต์ และควรจะได้รับช่วยเหลือใน โครงการต่าง ๆ เท่าที่จะเป็นไปได้ เพราะถ้าหากประเทศภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีความร่วมมือกันอย่างจริงจังแล้ว ก็จะมีผลแผ่ไปถึงประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคอียิปต์ด้วย

อียิปต์เพียงจะมาเห็นความสำคัญของสมาคมอาเซียนในระยะหลัง ๆ นี้เอง เห็นได้จาก การประชุมประจำปี ๑๙๗๐ ได้มีการประกาศปฏิญญาคาบูล (Kabul Declaration) ซึ่งเป็นแนวทางที่อียิปต์จะส่งเสริมให้อาเซียนเป็นกลุ่มประเทศส่วนภูมิภาคที่ก่อให้เกิดประโยชน์ อย่างกว้างขวาง และก็ยอมรับว่าเป็นมาตรการที่สำคัญอันหนึ่ง ที่จะทำให้การดำเนินโครงการ ต่าง ๆ ของอียิปต์ในภูมิภาคนี้บรรลุเป้าหมาย¹⁰ และทางอียิปต์ก็ได้ร่วมประสานงานใน โครงการของอาเซียนบางโครงการในขณะนี้

สำหรับบทบาทของอียิปต์เองที่ส่งเสริมให้มีการรวมตัวทางเศรษฐกิจก็มี เช่น การริเริ่มจัดตั้งประชาคมมะพร้าวแห่งเอเชีย ประชาคมฟริกไทยแห่งเอเชีย สมาคมผู้ผลิต

10 Adam Malik, "A Flexible Organization for Economic Cooperation," Asia Pacific Record, Vol. 2, April 1971, Singapore.

ทางธรรมชาติแห่งเอเชียเหล่านี้ เป็นต้น โครงการเหล่านี้เป็นขั้นแรกของการรวมตัวทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศผู้ผลิต และก็เป็นที่ยังหวังว่าอিকাเฟคองจะมีท่าทีสนับสนุนให้การรวมตัวทางเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขยายตัวออกไป ทั้งนี้ อิกาเฟคองจะได้นำปัญหาต่าง ๆ ของประเทศกำลังพัฒนามาเป็นแนวนโยบายในการปฏิบัติในการปรับปรุงการดำเนินงานของอิกาเฟคองใหม่ อย่างไรก็ตามสิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้อิกาเฟคองดำเนินงานไม่สำเร็จเท่าที่ควรในเวลาที่ผ่านมา ซึ่งจะต้องถูกนำมาเป็นบทเรียนและหาทางแก้ไข แล้วจึงทำการปรับปรุงการดำเนินงานของอิกาเฟคองที่จะทำต่อไป.

